

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA HANDLU ZAGRANICZNEGO

z dnia 4 grudnia 1984 r.

w sprawie kontroli celnej i postępowania celnego.

Na podstawie art. 9 ust. 4 i 6, art. 10, 17 pkt 1, 3 i 4, art. 20 ust. 4, art. 27, art. 42 ust. 2 pkt 1, art. 51 ust. 3 pkt 2 i art. 55 ustawy z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Powołane w rozporządzeniu bez bliższego określenia artykuły oznaczają artykuły ustawy z dnia

26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290).

2. Użyte w rozporządzeniu określenia:

- 1) „urząd celny” oraz „siedziba urzędu celnego” oznaczają również jego oddziały i posterunki oraz ich siedziby.
- 2) „zarząd portu” oznacza również Morski Port Handlowy „Gdańsk” i Morski Port Handlowy „Gdynia”.

§ 2. 1. Do sprawowania kontroli celnej i prowadzenie w pierwszej instancji postępowania celnego właściwe są urzędy celne, chyba że przepisy szczególne przewidują właściwość Głównego Urzędu Cel.

2. Główny Urząd Cel może zlecać w poszczególnych wypadkach przeprowadzenie postępowania celnego urzędem celnym innym niż określone w art. 32.

3. Funkcjonariusze celni, wykonując czynności w zakresie kontroli celnej, są uprawnieni do wstępu do miejsc odpraw celnych określonych w § 4 ust. 1 na podstawie legitymacji służbowej.

§ 3. 1. Jeżeli przepis szczególny określa dowody wymagane do stwierdzenia okoliczności mającej znaczenie dla kontroli celnej lub postępowania celnego, urząd celny może dopuścić inne dowody tylko w wypadkach, gdy dowody te stwierdzają istnienie tej okoliczności.

2. Organ administracji celnej może:

- 1) zażądać urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentu sporządzonego w języku obcym,
- 2) odmówić przyjęcia dokumentu zagranicznego nie legalizowanego przez właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub polski urząd konsularny.

§ 4. 1. Miejscami odpraw celnych są:

- 1) w miejscowościach stanowiących siedzibę urzędów celnych lub ich zamiejscowych organizacyjnych komórek:
 - a) tereny portów morskich, granicznych rzecznych, międzynarodowych lotniczych oraz kolejowych stacji granicznych, z tym że zarząd portu lub — odpowiednio — stacja kolejowa wyznacza w porozumieniu z urzędem celnym miejsca postoju statków lub pojazdów kolejowych oraz magazyny, rampy i place przeznaczone do przejściowego złożenia towarów celnych,
 - b) pomieszczenia, magazyny, rampy i place na stacjach kolejowych i w portach rzecznych, innych niż określone pod lit. a), wyznaczone przez stację kolejową lub — odpowiednio — przez zarząd portu rzecznego w porozumieniu z urzędem celnym, a przeznaczone do przejściowego złożenia towarów celnych,
 - c) pomieszczenia i magazyny przeznaczone do przejściowego złożenia towarów celnych, wyznaczone przez urząd pocztowy w porozumieniu z urzędem celnym,
 - d) pomieszczenia i place przy granicznych przejściach drogowych, wyznaczone przez urząd celny w porozumieniu z organami kontroli granicznej,
- 2) bez względu na siedzibę urzędów celnych pomieszczenia, magazyny, rampy, place lub ich określone części znajdujące się na terenach instytucji lub przedsiębiorstw, wyznaczone przez nie w porozumieniu z urzędem celnym,
- 3) składy celne,
- 4) odpowiednio oznaczone publiczne środki przewozowe przewożące podróżnych:
 - a) przybywające z zagranicy — od przekroczenia granicy państwowej, a gdy kontrola celna rozpo-

czyną się przed jej przekroczeniem — od przystąpienia funkcjonariuszy celnych do kontroli celnej do jej zakończenia,

b) wyjeżdżające za granicę — od przystąpienia funkcjonariuszy celnych do kontroli celnej do przekroczenia granicy, a gdy kontrola celna trwa po przekroczeniu granicy — do jej zakończenia.

2. Publiczne środki przewozowe określone w ust. 1 pkt 4, tereny portów morskich, międzynarodowych lotniczych, granicznych rzecznych i granicznych stacji kolejowych oraz oznaczone miejsca odpraw celnych przy granicznych przejściach drogowych są granicznymi miejscami odpraw celnych; pozostałe miejsca odpraw celnych są wewnętrznymi miejscami odpraw celnych.

§ 5. 1. Zamknięciami celnymi są plomby, pieczęcie lub inne znaki urzędowe, nakładane na towary celne, środki przewozowe albo magazyny lub inne pomieszczenia przez:

- 1) urzędy celne lub inne jednostki organizacyjne uprawnione do wykonywania niektórych czynności należących do zakresu działania organów administracji celnej,
- 2) organy celne państw obcych albo inne jednostki organizacyjne krajowe lub zagraniczne w razie uznania tych znaków przez organy polskiej administracji celnej.

2. Zamknięcia celne może zdjąć funkcjonariusz celny, a inna osoba tylko w wypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 3 albo za zezwoleniem organu administracji celnej.

§ 6. 1. Dozór celny sprawuje się przez:

- 1) strzeżenie lub konwojowanie towarów celnych bądź środków przewozowych lub strzeżenie pomieszczeń (stały dozór celny),
- 2) nałożenie na towary celne, środki przewozowe lub pomieszczenia zamknięć celnych lub przez dokonywanie innych czynności mających na celu zapewnienie nienaruszalności lub tożsamości towaru celnego.

2. Ustanowienie stałego dozoru celnego może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

3. Dostęp do towarów celnych, środków przewozowych i pomieszczeń znajdujących się pod dozorem celnym, a w szczególności przenoszenie, przeladowywanie lub naruszenie towarów celnych, wymaga zezwolenia urzędu celnego.

4. Ustanowienie dozoru celnego nie zwalnia osób, w których władaniu znajdują się albo do których należą towary, środki przewozowe lub pomieszczenia wzięte pod dozór, z ciężących na tych osobach obowiązków, a w szczególności z odpowiedzialności za towary, środki przewozowe i pomieszczenia.

5. W razie usunięcia towaru spod dozoru celnego, osoby, w których władaniu towar w tym czasie się znajdował, ponoszą odpowiedzialność za należności celne ciężące na towarze, chyba że towary te znajdowały się pod stałym dozorem celnym ustanowionym na wniosek strony.

§ 7. 1. Znoszenie towarów ze statków morskich na ląd oraz wnoszenie towarów z lądu na statki morskie traktuje się jak przewóz przez granicę państwową, jeżeli następuje ono bez zezwolenia organu administracji celnej albo przed dokonaniem odprawy celnej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się w wypadkach wynoszenia towarów przywiezionych z zagranicy z innych niż statki morskie środków przewozowych znajdujących się między granicą państwową a granicznym urzędem celnym lub pozostających pod dozorem celnym, a także ze składów lub z magazynów celnych albo z miejsc uznanych za miejsca odpraw celnych, jak również w wypadkach wnoszenia towarów przeznaczonych do wywozu za granicę na takie środki przewozowe, miejsca lub do składów albo magazynów celnych.

Rozdział 2

Obowiązki celne

§ 8. 1. Przedsiębiorstwa przewozowe, niezależnie od uzgodnień z innymi organami, określają w porozumieniu z organami administracji celnej czas postoju środków przewozowych w przejściach granicznych oraz czas przekraczania przez te środki granicy państwowej.

2. Zarządy portów morskich, rzecznych i lotniczych oraz graniczne stacje kolejowe są obowiązane zawiadamiać graniczne urzędy celne o czasie i miejscu przybycia środków przewozowych na polski obszar celny oraz o czasie i miejscu opuszczenia przez nie tego obszaru.

§ 9. 1. Graniczne stacje kolejowe są obowiązane zawiadomić graniczny urząd celny:

- 1) o oczekiwanym przybyciu, opóźnieniu lub odwołaniu pociągu kursującego według rozkładu jazdy mającego przyjechać z zagranicy albo wyjechać za granicę — niezwłocznie po nadejściu na stację odpowiedniego zawiadomienia,
- 2) o oczekiwanym przybyciu z zagranicy pociągu dodatkowego towarowego — niezwłocznie po nadejściu na stację odpowiedniego zawiadomienia, a pasażerskiego — najpóźniej na 48 godzin przed jego przyjazdem na stację graniczną; o odjeździe za granicę pociągu dodatkowego towarowego — najpóźniej na 2 godziny przed jego odjazdem ze stacji granicznej, a pasażerskiego — najpóźniej na 48 godzin przed jego odjazdem z tej stacji,
- 3) o doczepieniu wagonów towarowych do pociągu pasażerskiego kursującego według rozkładu jazdy — najpóźniej na 6 godzin przed przyjazdem pociągu z zagranicy na stację graniczną lub przed odjazdem pociągu za granicę,
- 4) o oczekiwanym przybyciu lub odjeździe oddzielnych lokomotyw i innych niż pociągi pojazdów kolejowych — najpóźniej na 1 godzinę przed ich przyjazdem z zagranicy lub odjazdem za granicę.

2. Urząd celny może wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4.

§ 10. 1. Pojazdy kolejowe przyjeżdżające z zagranicy i wyjeżdżające za granicę powinny być zatrzymywane w miejscach odpraw celnych. Opuszczenie przez pojazdy kolejowe tych miejsc wymaga zezwolenia urzędu celnego niezależnie od zezwoleń innych organów.

2. O nieprzewidzianym zatrzymaniu się pojazdu kolejowego między granicą państwową a miejscem odpraw celnych kierownik pojazdu, a jeżeli zatrzymanie nastąpiło w obrębie stacji kolejowej — stacja ma obowiązek zawiadomić niezwłocznie graniczny urząd celny.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do pojazdów drogowych.

§ 11. W pociągach, w których odprawa celna odbywa się w czasie ruchu, kierownik pociągu jest obowiązany przed jej rozpoczęciem oddzielić podróżnych pozostających w kraju od podróżnych wyjeżdżających za granicę.

§ 12. Przedsiębiorstwo przewozowe międzynarodowej komunikacji autobusowej jest obowiązane zawiadomić graniczny urząd celny o wprowadzeniu dodatkowych kursów autobusowych na 24 godziny przed wyjazdem za granicę lub przyjazdem z zagranicy autobusu.

§ 13. 1. Przewoźnik morski lub jego pośrednik jest obowiązany:

- 1) zawiadamiać urząd celny codziennie na piśmie o spodziewanym przybyciu z zagranicy statków morskich w następnych 48 godzinach oraz o przewidzianym w ciągu najbliższych 24 godzin wyjściu statków morskich za granicę,
- 2) zawiadomić urząd celny na 2 godziny przed zamierzonym przeprowadzeniem statku morskiego na inne miejsce postoju w porcie lub zamierzonym wyjściu statku w morze.

2. Kapitanat portu jest obowiązany zawiadomić urząd celny o przybyciu statku morskiego najpóźniej na 2 godziny przed oczekiwanym przybyciem statku na wyznaczone miejsce postoju.

3. Urząd celny może wyrazić zgodę na skrócenie czasu zawiadomień, o których mowa w ust. 1 i 2, lub na odstąpienie od wykonania tego obowiązku.

§ 14. Do statków żeglugi śródlądowej stosuje się odpowiednio przepisy § 13 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 i 3, z tym że zawiadomienia urzędu celnego o oczekiwanym przybyciu statku i o zamierzonym wyjściu statku dokonuje przedsiębiorstwo żeglugi śródlądowej.

§ 15. Do statków powietrznych stosuje się odpowiednio przepisy § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2.

§ 16. 1. Osoba przekraczająca granicę państwową jest obowiązana zgłosić do odprawy celnej wszystkie przewożone ze sobą towary bez względu na to, czyją stanowią własność, a na żądanie funkcjonariusza celnego rozpakować i okazać przewożone towary.

2. Przez towary przewożone ze sobą przez osobę przekraczającą granicę państwową rozumie się towary, którymi ona w czasie kontroli celnej bezpośrednio włada.

§ 17. 1. Przewoźnik jest obowiązany dostarczyć do granicznego urzędu celnego wszystkie towary przewożone przez granicę państwową. Nie wolno mu przyjmować ani wydawać towarów podczas przejazdu środka przewozowego pomiędzy granicą a granicznym urzędem celnym.

2. W razie dokonania przeładunku między granicą państwową a granicznym miejscem odpraw celnych bez udziału przedstawiciela urzędu celnego, przewoźnik jest obowiązany zawiadomić o tym graniczny urząd celny jednocześnie z dostarczeniem towaru przywiezionego z zagranicy, a w stosunku do towaru wywożonego — przed jego wywozem za granicę.

§ 18. 1. Jednocześnie z dostarczeniem towarów przewoźnik jest obowiązany doręczyć urzędowi celnemu dokumenty dotyczące ich przewozu:

1) przy przewozie kolejną:

- a) wykaz zdawczy przesyłek towarowych oraz wykaz przesyłek bagażowych; wykazy te w razie przewozu z zagranicy doręcza się niezwłocznie po przyjeździe pociągu lub po otrzymaniu wykazu od organu kolei zdającej, a w razie wywozu za granicę przed odjazdem pociągu — w czasie niezbędnym do dokonania kontroli celnej,
- b) wykaz wagonowy — do wglądu,
- c) listy przewozowe z dokumentami załączonymi przez nadawcę przesyłki — do wglądu.

2) przy przewozie statkami morskimi:

- a) zgłoszenie ładunku (manifest statkowy) w liczbie egzemplarzy niezbędnej na potrzeby kontroli celnej,
- b) zgłoszenie ogólne — gdy statek nie ma ładunku do wyładowania lub załadowania w danym porcie,
- c) spis bagaży rejestrowanych,
- d) konosamenty — do wglądu,
- e) listę załogi i pasażerów,
- f) zgłoszenie normalnego wyposażenia oraz zapasów niezbędnych do prawidłowej eksploatacji statku,
- g) zgłoszenie rzeczy załogi, z wyjątkiem przedmiotów w ilościach niezbędnych do codziennego osobistego użytku na statku,

3) przy przewozie statkami żeglugi śródlądowej:

- a) listy przewozowe lub konosamenty — do wglądu,
- b) listę załogi i pasażerów,
- c) w przywozie — także zgłoszenia, o których mowa w pkt 2 lit. c) i g),

4) przy przewozie statkami powietrznymi:

- a) manifest lotniczy,
- b) listy przewozowe — do wglądu,

5) przy przewozie ciężarowymi pojazdami samochodowymi — listy przewozowe, dokumenty gwarancyjne przewidziane w umowach międzynarodowych lub inne dokumenty określone przez Główny Urząd Ceł — do wglądu,

6) przy przewozie pocztowym — wykaz ładunku.

2. Główny Urząd Ceł może zwolnić przewoźnika z obowiązku doręczania niektórych dokumentów wymienionych w ust. 1.

Rozdział 3

Przyjęcie środków przewozowych i towarów pod dozór celny.

§ 19. 1. Po doręczeniu dokumentów przez przewoźnika funkcjonariusz celny sprawdza stan zamknięć celnych na środkach przewozowych, zgodność cech i numerów tych środków z dokumentami, a w miarę potrzeby może sprawdzić stan opakowań towarów, ich ilość, znaki i numery.

2. W razie stwierdzenia rozbieżności z treścią dokumentów lub uszkodzenia opakowania albo zamknięć celnych lub w razie dokonania przeładunku określonego w § 17 ust. 2, funkcjonariusz celny przeprowadza rewizję celną towaru. Odpowiedni protokół na powyższą okoliczność przy przewozie pojazdami drogowymi sporządza funkcjonariusz celny z udziałem przewoźnika, a w innych rodzajach przewozu — przewoźnik albo przedstawiciel zarządu magazynu, przyjmujący towar na przechowanie, z udziałem funkcjonariusza celnego.

3. W toku wykonywania czynności przewidzianych w ust. 1 i 2 funkcjonariusz celny przeszukuje w miarę potrzeby środek przewozowy.

§ 20. 1. Po dokonaniu czynności przewidzianych w § 19 funkcjonariusz celny nakłada zamknięcia celne bezpośrednio na dostarczone towary lub na środki przewozowe albo na stanowiące ich część pomieszczenia.

2. Nie nakłada się zamknięć celnych na towary:

- 1) znajdujące się na statkach morskich, z wyjątkiem napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych, używek oraz przedmiotów innych niż potrzebne do osobistego użytku, posiadanych przez poszczególnych członków załogi,
- 2) przewożone zgodnie z przepisami o przewozach bez opakowania w niektórych wagonach, otwartych barakach albo innych środkach przewozowych.

3. Główny Urząd Ceł może zezwolić na zaniechanie nakładania zamknięć celnych również w innych wypadkach niż określone w ust. 2.

§ 21. Przewoźnik, spedytor, zarząd portu lub osoba, w której władaniu znajduje się towar, są obowiązani zapewnić wykonanie prac fizycznych związanych z dokonywaniem czynności przewidzianych w § 19 i 20 oraz udzielać niezbędnych wyjaśnień dotyczących środków przewozowych i przewożonych towarów.

Rozdział 4

Przechowywanie towarów celnych w magazynach i składach celnych.

§ 22. 1. Urząd celny zarządza złożenie towarów celnych do magazynu celnego na czas niezbędny na potrzeby kontroli celnej.

2. Zarząd magazynu jest obowiązany przyjąć do magazynu celnego towary określone w ust. 1 bez względu na sposób ich przewozu przez granicę.

3. Magazyny celne mogą być prowadzone w miejscowościach stanowiących siedzibę urzędów celnych przez przedsiębiorstwa przewozowe lub spedycyjne, a także przez zarządy portów.

4. Główny Urząd Cel może zezwolić na prowadzenie magazynów celnych poza siedzibą urzędów celnych, a także przez jednostki organizacyjne inne niż wymienione w ust. 3.

5. Magazyn celny podlega kontroli celnej. Dozór celny może być ustanowiony nad całym magazynem lub jego częścią.

6. Do towaru celnego złożonego w magazynie celnym stosuje się odpowiednio przepisy § 6 ust. 4 i 5.

7. Zarząd magazynu celnego jest obowiązany prowadzić ewidencję przechowywanych towarów w sposób uzgodniony z urzędem celnym.

8. Zarząd magazynu celnego jest obowiązany zapewnić wykonanie prac fizycznych związanych z dokonywaniem czynności z zakresu kontroli celnej.

§ 23. 1. Towary celne przywiezione z zagranicy oraz towary celne przeznaczone do wywozu za granicę mogą być złożone w składach celnych w celu:

- 1) konsygnacji towarów (składy konsygnacyjne),
- 2) przechowywania towarów przywiezionych z zagranicy, a przeznaczonych do wywozu za granicę (składy tranzytowe),
- 3) zaopatrywania statków morskich i powietrznych, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce (składy zaopatrzeniowe),
- 4) innym niż określony w pkt 1—3 (składy usługowe).

2. Towary celne złożone w składzie mogą być przechowywane przez okres 3 lat. W uzasadnionych wypadkach okres ten może być przedłużony lub skrócony przez właściwy miejscowo urząd celny.

3. Prowadzący skład nie może odmówić przyjęcia na przechowanie towarów celnych, chyba że:

- 1) nie rozporządza odpowiednią pojemnością składową lub
- 2) rodzaj towaru jest inny niż ten, dla którego skład ustanowiono, lub
- 3) skład jest przeznaczony tylko do przechowywania własnych towarów.

4. Do towarów złożonych w składach celnych stosuje się odpowiednio przepisy § 6 ust. 4 i 5 oraz § 22 ust. 5, 7 i 8.

Rozdział 5

Uczestnictwo w postępowaniu celnym.

§ 24. Do uczestnictwa w postępowaniu celnym są obowiązane trudniące się przewozem towarów przez granicę publiczne przedsiębiorstwa przewozowe i spedycyjne oraz zarządy portów i magazynów celnych, prowadzący składy celne, a także jednostki organizacyjne nadające i odbierające przewożone towary.

§ 25. 1. Do obowiązków przedsiębiorstw obowiązanych do uczestnictwa w postępowaniu celnym należy:

- 1) zgłaszanie towarów z urzędu do odprawy celnej,
- 2) w razie zgłoszenia towarów do odprawy celnej z upoważnienia osoby określonej w art. 34 pkt 1 — wykonywanie wszelkich czynności ciężących na zgłaszającym, a zwłaszcza dostarczanie dokumentów potrzebnych w postępowaniu celnym, uiszczenie należności celnych i podjęcie towarów po odprawie celnej,
- 3) wykonywanie czynności przygotowawczych, w tym prac fizycznych, związanych z przeprowadzaniem kontroli celnej, a zwłaszcza otwarcie przesyłki, rozpakowanie towaru i zapakowanie go do dalszego przewozu.

2. Zgłoszenie towaru do odprawy celnej z urzędu nie pozbawia osoby uprawnionej prawa do udziału w dalszym postępowaniu. O decyzjach urzędu celnego zawiadamia się zgłaszającego, który jest obowiązany przekazać zawiadomienie osobie uprawnionej za pisemnym potwierdzeniem odbioru.

3. Przedsiębiorstwa, z wyjątkiem państwowego przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon”, zwanego dalej „PPTT”, są obowiązane w porozumieniu z urzędem celnym wyznaczyć pracowników uprawnionych do zgłaszania towarów do odprawy celnej.

Rozdział 6

Zgłoszenie towaru do odprawy celnej.

§ 26. 1. Za osobę uprawnioną do zgłoszenia towaru do odprawy celnej uważa się, z zastrzeżeniem ust. 2:

- 1) w przywozie towaru z zagranicy:
 - a) odbiorcę wskazanego w dokumencie przewozowym,
 - b) przy przewozie morskim lub rzeczonym — posiadacza konosamentu, listu przewozowego lub wyciążu z konosamentu,
 - c) okaziciela kwitu bagażowego,
 - d) przy przewozie pocztowym — w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą — z urzędu PPTT,
 - e) osobę, w której posiadaniu towar się znajduje, jeżeli przywóz nastąpił bez dokumentu przewozowego,
- 2) w wywozie towaru za granicę:
 - a) nadawcę przesyłki wskazanego w dokumencie przewozowym,
 - b) okaziciela kwitu bagażowego,
 - c) przy przewozie pocztowym — nadawcę przesyłki,
 - d) bez względu na sposób przewozu — osobę, w której posiadaniu towar się znajduje, jeżeli wywóz następuje bez dokumentu przewozowego lub jeżeli odprawa celna ma być dokonana przed nadaniem towaru do przewozu przewoźnikowi.

2. W handlowym obrocie towarowym z zagranicą za osobę uprawnioną do zgłoszenia towaru do odprawy celnej uważa się przedsiębiorstwo handlu zagranicznego lub inną osobę uprawnioną do prowadzenia działalności w zakresie handlu zagranicznego, gdy dokumentami, choćby innymi niż określone w ust. 1, wykaze swe prawo do rozporządzania towarem.

3. W wypadku określonym w ust. 1 pkt 1 lit. d), gdy uzasadnia to interes adresata przesyłki, może on zastrzec sobie osobisty udział w załatwianiu formalności celnych. Zastrzeżenie to może być uwzględnione, jeżeli zostanie zgłoszone w PPTT na piśmie.

4. W razie wywożenia ze składu celnego towaru przewiezionego z zagranicy do pozostającego polskiego obszaru celnego; uprawnionym do zgłoszenia towaru do odprawy celnej jest, z zastrzeżeniem ust. 2, prowadzący skład.

§ 27. 1. Osoba określona w § 26 może upoważnić do zgłoszenia towaru do odprawy celnej:

- 1) w handlowym obrocie towarowym z zagranicą — jednostki organizacyjne wymienione w § 24,
- 2) w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą — każdą osobę.

2. Do pełnomocników — jednostek organizacyjnych, określonych w ust. 1 pkt 1, stosuje się przepis § 25 ust. 3.

3. W niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą pełnomocnictwo do podjęcia towaru od przewoźnika, spedytora lub zarządu magazynu traktuje się jak pełnomocnictwo do zgłoszenia towaru do odprawy celnej.

§ 28. 1. Towary przywożone z zagranicy przez przewoźnika powinny być zgłoszone do odprawy celnej w następujących terminach:

- 1) w urzędach celnych w portach morskich i rzecznych, z wyjątkiem oddziałów i posterunków kolejowych, lotniczych, pocztowych i drogowych tych urzędów — w ciągu 30 dni od dnia dostarczenia do urzędu celnego,
- 2) w urzędach, oddziałach i posterunkach celnych pocztowych — jeżeli wezwano adresata do zgłoszenia przesyłki — w ciągu 14 dni od dnia otrzymania przez adresata zawiadomienia PPTT,
- 3) w urzędach, oddziałach i posterunkach celnych drogowych — w dniu dostarczenia towaru,
- 4) w pozostałych urzędach, oddziałach lub posterunkach celnych — w ciągu 14 dni od dnia dostarczenia towaru.

2. Towar przewożony ze sobą przez osobę przekraczającą granicę państwową powinien być zgłoszony do odprawy celnej jednocześnie z dostarczeniem go do granicznego miejsca odprawy celnej, a gdy kontrola celna odbywa się podczas ruchu środka przewozowego — z chwilą przystąpienia funkcjonariuszy celnych do kontroli celnej.

3. Żywe zwierzęta, owoce i rośliny w stanie świeżym oraz materiały niebezpieczne przywożone z zagranicy przez przewoźnika powinny być zgłoszone do odprawy celnej bez względu na sposób przywozu i bez względu na to, do jakiego urzędu celnego je dostarczone — w dniu dostarczenia do urzędu celnego.

4. Do zgłoszenia towarów przewożonych przez polski obszar celny stosuje się odpowiednie terminy określone w ust. 1 pkt 2—4 oraz w ust. 2 i 3; towary przewożone przez polski obszar celny z przeładunkiem w polskich portach morskich lub rzecznych powinny być zgłoszone do odprawy celnej w ciągu 6 miesięcy od wyładowania ich w tych portach.

5. W wypadkach gospodarczo uzasadnionych urząd celny może przedłużyć lub skrócić terminy określone w ust. 1 i 4.

6. Towar celny przywożony z zagranicy przez przewoźnika, jak też przez niego przez polski obszar celny przewożony, a nie zgłoszony do odprawy celnej w terminie określonym w ust. 1, 3 i 4, podlega zgłoszeniu z urzędu.

7. Za dzień zgłoszenia towaru do odprawy celnej uważa się dzień przyjęcia zgłoszenia przez urząd celny; jednak przy przewozie pocztowym, jeżeli przesyłkę zgłoszono do odprawy celnej z urzędu, za dzień zgłoszenia uważa się dzień złożenia przesyłki do magazynu, odnotowany na wykazie ładunku.

§ 29. 1. Zgłoszenie towarów do odprawy celnej następuje na piśmie, z wyjątkiem towarów przewożonych w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą:

- 1) przez przedsiębiorstwa przewozowe,
- 2) w ruchu podróży przez:
 - a) osoby zamieszkałe za granicą,
 - b) osoby zamieszkałe w Polsce, jeżeli przewożone towary mieszczą się w ramach zwolnień od cła.

2. Główny Urząd Cei może zezwolić:

- 1) na zgłaszanie niektórych towarów w handlowym obrocie towarowym z zagranicą do odprawy celnej partiami ustnie w ciągu wyznaczonego okresu; niezwłocznie po jego upływie zgłaszający jest obowiązany sporządzić zgłoszenie pisemne, obejmujące łącznie wszystkie partie zgłoszone uprzednio ustnie,
- 2) na zgłaszanie ustne towarów w handlowym obrocie towarowym z zagranicą w wypadkach innych niż określone w pkt 1, jak również w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą w wypadkach innych niż określone w ust. 1.

3. Zgłoszenie pisemne powinno zawierać następujące dane:

- 1) określenie rodzaju odprawy,
- 2) wskazanie osoby zgłaszającej towar,
- 3) wskazanie kraju nadania i nadawcy oraz kraju przeznaczenia i odbiorcy towaru,
- 4) wskazanie ilości oraz znaków i numerów, a także rodzaju opakowania,
- 5) określenie nazwy towaru oraz stanowiących podstawę wymiaru cła: masy lub ilości albo wartości celnej, a w handlowym obrocie towarowym z zagranicą: taryfowej nazwy towaru, pozycji taryfy celnej i stawki celnej oraz wartości celnej,
- 6) oświadczenie zgłaszającego, czy chce uczestniczyć w rewizji celnej towaru,
- 7) określenie dokumentów dołączonych do zgłoszenia,

8) datę sporządzenia zgłoszenia i podpis osoby zgłaszającej towar.

Przy zgłoszeniu z urzędu przepisy pkt 3 i 5 stosuje się w miarę możliwości.

4. Użyte w ust. 3 pkt 5 wyrażenie „wartość celna” oznacza wartość towaru określoną przez przepisy dotyczące wymiaru należności celnych i zwolnienia od tych należności.

5. Do zgłoszenia pisemnego powinny być dołączone:

- 1) pozwolenie przywozu lub wywozu,
- 2) dokumenty wymagane odrębnymi przepisami,
- 3) faktury lub specyfikacje towarów, jeżeli podstawą wymiaru cła jest wartość celna.

Przy zgłoszeniu ustnym wymagane dokumenty powinny być doręczone urzędowi celnemu jednocześnie ze zgłoszeniem towaru.

6. Główny Urząd Celny może:

- 1) zezwolić na pominięcie w zgłoszeniu niektórych danych określonych w ust. 3 i 5,
- 2) zezwolić na złożenie zgłoszenia pisemnego w dowolnej formie,
- 3) upoważnić urzędy celne do przyjmowania zgłoszeń przed przedstawieniem niektórych dokumentów określonych w ust. 5, a w handlowym obrocie towarowym z zagranicą — do przyjmowania zgłoszeń i wydawania towarów do obrotu i przeznaczaniu towaru pozwolenia na przywóz lub wywóz lub bez przedstawienia takiego pozwolenia.

7. Przy zgłoszeniu ustnym osoba zgłaszająca jest zobowiązana określić rodzaj, ilość i w miarę potrzeby krajową wartość towarów oraz udzielić na żądanie urzędu celnego wyjaśnień o pochodzeniu i przeznaczeniu towaru i innych okolicznościach mogących mieć znaczenie dla odprawy celnej.

8. Urząd celny może, w celu umożliwienia prawidłowego zgłoszenia towarów, na wniosek osoby uprawnionej do zgłoszenia zezwolić na zbadanie towaru i pobranie próbek przed zgłoszeniem towaru do odprawy celnej; zbadanie towaru i pobranie próbek (rewizja wstępna) mogą się odbyć tylko w obecności funkcjonariusza celnego oraz przedstawiciela przewoźnika, zarządu magazynu lub składu celnego, w którym towar się znajduje.

§ 30. 1. Do czasu rozpoczęcia zewnętrznych oględzin towaru zgłaszający — za zgodą funkcjonariusza celnego — może spretować zgłoszenie do odprawy celnej.

2. Urząd celny pozostawia bez rozpoznania zgłoszenia złożone przez osobę nieuprawnioną lub nie odpowiadające wymaganiom określonym w § 29; podanie niewłaściwej stawki celnej nie powoduje pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania. Na zgłoszeniu pisemnym urząd celny dokonuje adnotacji o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania ze wskazaniem podstawy prawnej, po czym zwraca je za pokwitowaniem osobie zgłaszającej.

3. Bieg terminów określonych w § 28 nie ulega przerwie, jeżeli zgłoszenie pozostawiono bez rozpoznania.

Rozdział 7

Odprawa celna ostateczna.

§ 31. 1. Po przyjęciu zgłoszenia funkcjonariusz celny:

- 1) ustala stan zamknięć celnych, ilość sztuk, znaki, numery i stan opakowania oraz w miarę potrzeby sprawdza masę brutto towaru (ogłędziny zewnętrzne),
- 2) przeprowadza rewizję celną towaru, chyba że towar jest wolny od rewizji celnej.

2. Rewizja celna polega:

- 1) na ustaleniu rodzaju i ilości towaru,
- 2) na przeszukaniu i zbadaniu, czy wśród towaru zgłoszonego do odprawy celnej nie znajduje się towar nie zgłoszony.

3. Urząd celny może — dla ustalenia rodzaju towaru — pobierać jego próbki, a także zażądać od zgłaszającego towar do odprawy celnej opisów, rysunków, zdjęć fotograficznych lub dokonania innych niezbędnych czynności.

4. Rewizji celnej towarów przewożonych ze sobą przez osoby przekraczające granicę można dokonać wrywkowo, odstępując od rewizji celnej bagażu niektórych osób lub ograniczając ją tylko do niektórych sztuk bagażu.

5. Przedmiotem rewizji celnej wrywkowej mogą być również niezależnie od sposobu przewozu przez granicę:

- 1) jednorodnjowe towary w jednolitych oryginalnych opakowaniach bezpośrednich,
- 2) towary wyszczególnione w specyfikacjach dołączonych do zgłoszenia celnego.

6. Urząd celny może odstąpić od rewizji towarów:

- 1) wyszczególnionych w dokumencie odprawy celnej, dokonanej przez organ celny państwa obcego,
- 2) zawartych w oryginalnych opakowaniach i przewożonych w ilościach nie wskazujących na przeznaczenie towaru do obrotu handlowego w kraju lub za granicą,
- 3) stanowiących wartości dewizowe lub dokumenty dotyczące wartości dewizowych, wysyłane za granicę lub otrzymywane z zagranicy przez banki polskie,
- 4) przywożonych z zagranicy w przesyłkach pocztowych lub lotniczych, jeżeli zgodnie z porozumieniami międzynarodowymi odprawa tych przesyłek w kraju nadania odbywa się również z zachowaniem przepisów polskich, dotyczących przywozu towarów z zagranicy,
- 5) zgłoszonych do odprawy celnej w handlowym obrocie towarowym z zagranicą przez uprawnione do zgłoszenia jednostki organizacyjne nadające i odbierające przewożone towary,

jeżeli dane przytoczone w powyższych zgłoszeniach, dokumentach lub na opakowaniach są wystarczające do ustalenia rodzaju i ilości towaru.

7. Rewizję celną przeprowadza się w obecności osoby, która zgłosiła towar do odprawy celnej. Jeżeli osoba ta zrzekła się uczestnictwa w rewizji albo mimo wezwa-

nia nie przybyła w wyznaczonym terminie, a także w razie niebezpieczeństwa szybkiego zepsucia się towaru lub w innych nie cierpiących zwłoki wypadkach, rewizję przeprowadza się w nieobecności strony, a nawet w nieobecności przedstawiciela zarządu magazynu, przewoźnika lub spedytora.

§ 32. 1. Po zakończeniu rewizji celnej towaru urząd celny wystawia dowód odprawy celnej ostatecznej. Towary zgłoszone partiami mogą być objęte jednym dowodem odprawy celnej. Datą dokonania odprawy celnej jest dzień zakończenia rewizji celnej.

2. Dowód odprawy celnej powinien zawierać następujące dane:

- 1) oznaczenie urzędu celnego dokonującego odprawy,
- 2) wskazanie osoby, która zgłosiła towar do odprawy,
- 3) wskazanie kraju nadania oraz nadawcy i odbiorcy towaru,
- 4) określenie rodzaju towaru, choćby przez wskazanie odpowiedniej pozycji taryfy celnej, oraz określenie jego ilości,
- 5) rozstrzygnięcie co do dopuszczenia towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę,
- 6) przy zwalnianiu towarów od obowiązku posiadania pozwoleń przywozu lub wywozu albo od należności celnych — powołanie podstawy prawnej,
- 7) dane dotyczące pozwolenia wywozu lub przywozu oraz oznaczenia załączonych dokumentów,
- 8) datę dokonania odprawy i wystawienia dowodu,
- 9) pouczenie, czy i w jakim trybie przysługuje odwołanie,
- 10) imię, nazwisko i stanowisko służbowe lub odcisk datownika z numerem identyfikacyjnym funkcjonariusza celnego, który dokonał odprawy, jak również jego podpis oraz odcisk pieczęci urzędu celnego.

Dowód odprawy celnej powinien zawierać także wymiar należności celnych z powołaniem pozycji i stawki taryfy celnej, a w razie potrzeby zastrzeżenia, pod jakimi dopuszczono towar do obrotu na polskim obszarze celnym, oraz wzmiankę o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności i o terminie wykonania zastępczego.

3. Przy wystawianiu dowodu odprawy celnej towarów zgłoszonych do odprawy z urzędu przepis ust. 2 pkt 3 stosuje się w miarę możliwości.

4. Osobie, która zgłosiła towar do odprawy celnej, treść dowodu odprawy celnej podaje się do wiadomości za pisemnym potwierdzeniem; przy zgłoszeniu z urzędu stosuje się przepis § 25 ust. 2. Dowód odprawy celnej doręcza się przy podjęciu towaru.

5. W razie niemożności ustalenia osoby uprawnionej do rozporządzania towarem, urząd celny, dokonując odprawy celnej z urzędu, wymierza należności celne i zarządza sprzedaż na zasadach określonych dla towarów nie podjętych w terminie.

6. Główny Urząd Cel może zezwolić:

- 1) na pominięcie w dowodzie odprawy celnej ostatecznej niektórych danych określonych w ust. 2, w tym towarów wolnych od cła i od ograniczeń,

- 2) na wystawianie uproszczonych dowodów odprawy celnej, a nawet na zaniechanie ich wystawiania; uproszczony dowód polega na pisemnym potwierdzeniu dokonania odprawy celnej w drodze ustnej decyzji.

§ 33. W razie podjęcia towaru do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę, obowiązek udowodnienia tożsamości podjętego towaru ciąży w dalszym postępowaniu na osobie, której przysługuje odwołanie.

§ 34. 1. Decyzja nie wykonana przez osobę uprawnioną w stosunku do towaru przywiezionego z zagranicy w ciągu 30 dni, a w stosunku do towaru przeznaczanego do wywozu za granicę — w ciągu 3 miesięcy, podlega wykonaniu zastępczemu w sposób określony w ust. 2 i 3. Terminy te biegną od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, i mogą być skrócone w razie nadania jej rygoru natychmiastowej wykonalności, a w wypadkach zasługujących na uwzględnienie mogą one być przedłużone na okres do 6 miesięcy; przedłużenie terminu nie zwalnia od obowiązku uiszczenia odsetek od należności celnych.

2. Towar przywieziony z zagranicy podlega:

- 1) sprzedaży, jeżeli:
 - a) nie zezwolono na dopuszczenie go do obrotu na polskim obszarze celnym, a osoba uprawniona do rozporządzania towarem nie podjęła go i nie wywiozła za granicę,
 - b) zezwolono na dopuszczenie go do obrotu na polskim obszarze celnym po uiszczeniu należności celnych, a osoba uprawniona do rozporządzania towarem należności tych nie uiszczyła lub nie podjęła go i nie wywiozła za granicę,
- 2) przeniesieniu z miejsca odprawy celnej na inne miejsce pozostające pod zarządem przewoźnika lub spedytora, jeżeli był nadany do przewozu lub powierzony spedytorowi i został dopuszczony do obrotu na polskim obszarze celnym, a osoba upoważniona do rozporządzania towarem nie podjęła go.

3. Towar zgłoszony do odprawy celnej wywozowej, nadany do przewozu lub powierzony spedytorowi, podlega przeniesieniu z miejsca odprawy celnej na inne miejsce pozostające pod zarządem przewoźnika lub spedytora, jeżeli:

- 1) nie zezwolono na jego wywóz, a osoba uprawniona do rozporządzania towarem nie podjęła go,
- 2) towar dopuszczono do wywozu, a osoba uprawniona do rozporządzania towarem nie podjęła go i nie wywiozła.

W tych wypadkach zgłoszenie towaru do odprawy celnej i wystawiony dowód odprawy celnej uważa się za niebyłe, a pobrane należności celne zwraca się osobie uprawnionej.

4. W wypadku określonym w ust. 2 pkt 1 przepis art. 53 stosuje się odpowiednio.

§ 35. 1. W razie zgłoszenia do odprawy celnej towaru przewożonego ze sobą przez osobę, która nie ma wymaganego pozwolenia przywozu, przewozu lub wywozu lub nie uiszcza wymierzonych należności celnych, prze-

wożony towar podlega, z zastrzeżeniem ust. 2 i § 85 ust. 4, odpowiednio — natychmiastowemu zwrotowi za granicę lub na polski obszar celny albo złożeniu w magazynie celnym.

2. W wypadkach określonych w § 79 towar, o którym mowa w ust. 1, może być przyjęty do depozytu; w takim wypadku zgłoszenie towaru do odprawy celnej pozostaje nadal w mocy.

Rozdział 8

Odprawa celna warunkowa.

§ 36. 1. Zezwoleń na odprawę celną warunkową udzielają urzędy celne w razie przywozu lub wywozu towarów:

- 1) na aukcje, targi i wystawy,
- 2) niezbędnych do obsługi zjazdów, konkursów, zawodów lub występów artystycznych oraz dla twórczości filmowej lub telewizyjnej,
- 3) przeznaczonych do przeprowadzania prób,
- 4) stanowiących próbki i wzory przewożone w celach akwizycji,
- 5) w celu ich naprawy, uszlachetnienia, przerobu lub przetworzenia,
- 6) stanowiących opakowania zwrotne,
- 7) służących do osobistego użytku osoby przekraczającej granicę, a nie zwolnionych od pozwoleń i od należności celnych,
- 8) stanowiących środki produkcji przewożone do czasowego użytku w celu prowadzenia działalności gospodarczej przez jednostki uprawnione do prowadzenia działalności handlu zagranicznego.

2. W wypadkach nie wymienionych w ust. 1 zezwoleń na odprawę celną warunkową udziela Główny Urząd Celny; uprawnienie to może przekazać urzędowi celnym.

§ 37. 1. Poza wypadkiem wymienionym w § 36 ust. 1 pkt 7 wniosek o zezwolenie na odprawę celną warunkową powinien być sporządzony na piśmie przez osobę uprawnioną do zgłoszenia towaru do odprawy celnej i zawierać określenie:

- 1) celu odprawy, z uzasadnieniem potrzeby jej stosowania,
- 2) terminu powrotnego przywozu lub wywozu towarów,
- 3) urzędu celnego, który ma dokonać odprawy,
- 4) ilości, rodzaju oraz krajowej wartości towaru.

2. W razie przewozu towaru na wystawy i targi o charakterze gospodarczym lub promocyjno-handlowym, osoba zgłaszająca towar powinna dołączyć do wniosku dowód uczestnictwa.

3. W razie przewozu towarów przeznaczonych do przeprowadzania prób, wniosek powinien określać rodzaj prób, które mają być przeprowadzone, oraz jednostkę przeprowadzającą próby.

§ 38. 1. Zezwolenie na odprawę celną warunkową wydaje się na piśmie; w wypadkach określonych w § 36 ust. 1 pkt 7 zezwolenie może być wydane ustnie.

2. Zezwolenie jest ważne od dnia wydania, jeżeli nie wskazuje innej daty, i w terminie określonym w tym zezwoleniu. Organ administracji celnej, który udzielił zezwolenia, może na wniosek strony przedłużyć termin jego ważności.

§ 39. 1. Zezwolenie na odprawę warunkową traci ważność:

- 1) z upływem terminu, na jaki zostało wydane,
- 2) wskutek zrzeczenia się przez osobę, której udzielono zezwolenia.

2. Urząd celny, który zezwolenia udzielił, lub Główny Urząd Celny uchyla zezwolenie w razie:

- 1) naruszenia dodatkowych warunków, pod którymi zezwolono na odprawę warunkową,
- 2) ujawnienia nadużycia.

§ 40. 1. Do odprawy celnej warunkowej stosuje się odpowiednio przepisy § 26—35, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Dowód odprawy celnej warunkowej powinien — niezależnie od danych określonych w § 32 ust. 2 — zawierać krajową wartość towaru, wartość celną, jeżeli byłoby to niezbędne do wymiaru cła, wskazywać obowiązek i określać termin powrotnego przywozu lub wywozu towaru, a w miarę potrzeby także dodatkowe warunki, pod którymi na odprawę zezwolono.

3. Termin powrotnego przywozu lub wywozu towaru biegnie od dnia dokonania odprawy celnej. Urząd celny wyznacza termin powrotnego przywozu lub wywozu, przy czym termin ten nie powinien przekraczać trzech lat. Na uzasadniony wniosek strony urząd celny może ten termin przedłużyć; przepis § 44 ust. 2 w zakresie kary za zwłokę stosuje się odpowiednio.

§ 41. 1. Należności celne określone w dowodzie odprawy celnej warunkowej podlegają zabezpieczeniu w gotówce.

2. Zabezpieczenia nie pobiera się:

- 1) jeżeli zobowiązanym jest Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna,
- 2) jeżeli przewidują to umowy międzynarodowe,
- 3) w wypadkach społecznie i gospodarczo uzasadnionych.

§ 42. 1. Zgłoszenie towaru do odprawy celnej w powrotnym jego przywozie lub wywozie następuje, z zastrzeżeniem ust. 2, ustnie. Osoba dokonująca zgłoszenia powinna przedstawić dowód odprawy celnej warunkowej.

2. W razie gdy celem przywozu lub wywozu towaru była jego naprawa, uszlachetnienie, przerób lub przetworzenie, zgłoszenie towaru dodanego w trakcie naprawy, uszlachetnienia, przerobu lub przetworzenia powinno zawierać dane przewidziane w § 29 ust. 3 pkt 5, ujęte w załączonej do zgłoszenia specyfikacji, przy czym przepis § 29 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

§ 43. 1. Termin powrotnego przywozu lub wywozu uważa się za zachowany, jeżeli w ciągu 30 dni od jego upływu dostarczono towar do urzędu celnego i zgłoszono do odprawy celnej w powrotnym jego przywozie lub wywozie; zabezpieczenie należności celnych podlega w tym wypadku zwrotowi.

2. W razie niezachowania terminu powrotnego przywozu lub wywozu, a także w wypadku określonym w § 39 ust. 2 urząd celny stwierdzając, że odprawa warunkowa stała się ostateczna:

- 1) zarachowuje zabezpieczenie gotówkowe na poczet należności celnych albo
- 2) w wypadkach określonych w § 41 ust. 2 wzywa zobowiązanego do uiszczenia należności celnych wymierzonych stosownie do art. 38 ust. 2 pkt 2, przy czym karę za zwłokę wymierza się w wysokości do 10% krajowej wartości towaru, nie mniej jednak niż 500 zł i nie więcej niż 25 000 zł dla osób fizycznych oraz 100 000 złotych dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej.

3. Ubytki naturalne lub inne zmiany w towarze, uzasadnione celem odprawy warunkowej, nie stanowią przeszkody do uznania, że obowiązek powrotnego przywozu lub wywozu został dopełniony.

4. Urząd celny może uznać opóźnienie powrotnego przywozu lub wywozu towaru za usprawiedliwione, jeżeli naruszenie terminu powrotnego przywozu lub wywozu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych lub spowodowane zostało okolicznościami zasługującymi na uwzględnienie.

§ 44. 1. Urząd celny uznaje odprawę celną warunkową za odprawę celną ostateczną, jeżeli strona uczyniła zadość wymaganiom takiej odprawy.

2. Urząd celny może zezwolić na zastosowanie przepisu ust. 1 na wniosek złożony po upływie terminu powrotnego przywozu lub wywozu towaru, wymierzając zarazem karę za zwłokę w wysokości określonej w § 43 ust. 2 pkt 2.

Rozdział 9

Odprawa celna warunkowa środków przewozowych.

§ 45. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do odprawy celnej warunkowej środków przewozowych przywożonych w celu czasowego użytku na polskim obszarze celnym lub wywożonych w celu czasowego użytku za granicą.

2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 8.

§ 46. 1. Środkami przewozowymi są wszelkie pojazdy drogowe, kolejowe i statki powietrzne, morskie i żeglugi śródlądowej.

2. Zwierzęta wierzchowe i pociągowe używane do przewożenia ludzi lub towarów przez granicę państwową traktuje się jak środki przewozowe.

3. Wyposażenie środków przewozowych, a zwłaszcza narzędzia i części zapasowe oraz wmontowane do środków przewozowych radiowe aparaty odbiorcze i telewizory, podlega odprawie celnej warunkowej w trybie stosowanym przy odprawie tych środków.

§ 47. 1. Na odprawę celną warunkową środków przewozowych zarejestrowanych za granicą, a przywożonych w celu czasowego użytku na polskim obszarze celnym, zezwala się:

- 1) osobom zamieszkałym lub mającym siedzibę za granicą,
- 2) osobom czasowo przebywającym za granicą w związku z zatrudnieniem lub studiami, gdy w tym okresie przybywają do Polski na pobyt czasowy.

2. Osoby, którym zezwala się na odprawę celną warunkową, nie mogą bez zgody urzędu celnego odstąpić przywiezionego środka przewozowego innym osobom, nawet do czasowego użytku, jak również zarejestrować go w Polsce.

§ 48. 1. Odprawy celnej warunkowej środków przewozowych przywożonych z zagranicy dokonuje się:

- 1) po przedstawieniu dokumentów gwarancyjnych przewidzianych w umowach międzynarodowych,
- 2) w innych wypadkach, z wyjątkiem określonych w § 57 i 58 — po złożeniu w gotówce zabezpieczenia należności celnych przywozowych.

2. Dokumenty wymienione w ust. 1 pkt 1 zastępują zgłoszenie środka przewozowego do odprawy, a po dokonaniu zapisów urzędu celnego stają się dokumentami odprawy celnej.

§ 49. 1. Termin powrotnego wywozu środka przewozowego biegnie od dnia dokonania odprawy warunkowej i nie może przekraczać:

- 1) terminu wynikającego z dokumentów — w wypadku wymienionym w § 48 ust. 1 pkt 1,
- 2) jednego roku — w wypadku wymienionym w § 48 ust. 1 pkt 2.

2. Na uzasadniony wniosek instytucji gwarantującej lub osoby, która środek przewozowy przywoziła, urząd celny, który dokonał odprawy celnej, lub Urząd Celny Kolejowy w Warszawie może przedłużyć termin powrotnego wywozu do 6 miesięcy poza termin określony w ust. 1; Główny Urząd Celny może dokonać dalszego przedłużenia terminu, o którym wyżej mowa.

§ 50. 1. Jeżeli w ciągu 30 dni od upływu terminu powrotnego wywozu nie wywieziono środka przewozowego za granicę, urząd celny uznaje, że odprawa warunkowa stała się ostateczna i w wypadku:

- 1) określonym w § 48 ust. 1 pkt 1 i w § 58 ust. 1 i 2 wzywa — odpowiednio — instytucję gwarantującą lub osobę, która środek przewozowy do odprawy celnej zgłosiła, do uiszczenia należności celnych, w tym kary za zwłokę w wysokości 200 zł za 1 dzień, licząc od dnia upływu terminu powrotnego wywozu do dnia uiszczenia cla lub wywiezienia środka przewozowego za granicę, nie więcej jednak niż za 30 dni,
- 2) określonym w § 48 ust. 1 pkt 2 zarachowuje zabezpieczenie gotówkowe na poczet należności celnych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również, z chwilą gdy osoba, która przywoziła środek przewozowy, bez zgody urzędu celnego odstąpiła ten środek innej osobie, choćby do czasowego użytku, lub dopuściła do zarejestrowania go w Polsce na inną osobę; jednak karę za zwłokę liczy się od dnia naruszenia warunku.

3. Urząd celny może uchylić decyzję wydaną zgodnie z ust. 1 lub 2, jeżeli środek przewozowy zostanie z powrotem wywieziony. Przed wydaniem decyzji urząd celny wyznacza termin tego wywozu.

4. W razie zgłoszenia środka przewozowego do powrotnego wywozu w ciągu 30 dni od upływu terminu, urząd celny dopuszcza go do wywozu i licząc od upływu terminu do dnia wyjazdu środka przewozowego pobiera karę za zwłokę.

§ 51. 1. Urząd celny uznaje opóźnienie powrotnego wywozu za usprawiedliwione, jeżeli nastąpiło wskutek choroby osoby, która przywiozła środek przewozowy, wskutek zatrzymania tej osoby lub środka przewozowego przez organ państwowy, a także wskutek uszkodzenia środka przewozowego w stopniu uniemożliwiającym wyjazd. W innych wypadkach urząd celny może uznać opóźnienie za usprawiedliwione, jeżeli nie przekroczyło 14 dni.

2. Powrotny wywóz środka przewozowego powinien nastąpić w ciągu 14 dni od ustania przeszkody, lecz nie później, licząc od terminu powrotnego wywozu określonego zgodnie z § 49 i 58 ust. 3, niż w ciągu 90 dni w wypadku choroby, a w ciągu 60 dni w innych wypadkach określonych w ust. 1; jeżeli w tych terminach środek przewozowego nie wywieziono, przepis § 50 stosuje się odpowiednio.

§ 52. Jeżeli środek przewozowy wskutek wypadku doznał uszkodzenia w stopniu uniemożliwiającym wyjazd z polskiego obszaru celnego, urząd celny może na wniosek osoby uprawnionej uznać odprawę warunkową za ostateczną, jeżeli uczyni ona zadość wymaganiom odprawy ostatecznej.

§ 53. 1. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że odprawa warunkowa w przywozie środka przewozowego nastąpiła według dowodu odprawy celnej, odprawa celna w powrotnym wywozie może być dokonana po przedstawieniu tego dowodu, chyba że odprawy celnej dokonuje ten urząd celny, który dokonał odprawy przywozowej. Inny urząd celny może dokonać odprawy w powrotnym wywozie tylko w wypadkach, nie budzących wątpliwości co do dokonanej uprzednio odprawy celnej warunkowej.

2. W razie potrzeby udowodnienia powrotnego wywozu środka przewozowego, za dowód mogą służyć:

- 1) zaświadczenie organu celnego lub innego organu administracyjnego państwa obcego, stwierdzające, że środek przewozowy znajduje się za granicą,
- 2) zapisy organów celnych państw obcych dokonane w dokumentach odprawy celnej warunkowej.

§ 54. 1. Na odprawę celną warunkową środków przewozowych zarejestrowanych w Polsce, a wywozonych w celu czasowego użytku za granicę, zezwala się:

- 1) osobom zamieszkałym lub mającym siedzibę w Polsce,
- 2) osobom czasowo przebywającym w Polsce w związku z zatrudnieniem lub studiami, gdy w czasie tym wyjeżdżają za granicę na pobyt czasowy,
- 3) osobom wyjeżdżającym samochodami wypożyczanymi w uprawnionych przedsiębiorstwach mających siedzibę w Polsce.

2. Osoby czasowo przebywające w Polsce nie mogą wywozić w trybie odprawy celnej warunkowej samochodów zarejestrowanych na osoby mające stałe miejsce zamieszkania w Polsce, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej lub gdy na samochody te nie ustanowiono cła wywozowego.

3. Do odpraw celnych warunkowych środków przewozowych wywozonych za granicę mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 48 i 49, a w stosunku do osób określonych w ust. 1 pkt 1 również przepisy § 50 i 51.

4. Jeżeli w ciągu 90 dni od upływu terminu powrotnego przywozu osoby określonej w ust. 1 pkt 2 nie przywiozły środka przewozowego na polski obszar celny, urząd celny uznaje, że odprawa warunkowa stała się ostateczną i zwalnia środek przewozowy od należności celnych.

§ 55. 1. Jeżeli środek przewozowy, wywieziony przez osobę zamieszkałą w Polsce, wskutek wypadku doznał uszkodzenia w stopniu uniemożliwiającym przyjazd na polski obszar celny, lub jeżeli doszło do niezawinionej jego utraty, urząd celny może na wniosek strony uznać odprawę warunkową za ostateczną i zwolnić środek przewozowy od należności celnych.

2. Uszkodzenie, jego przyczyna i stopień oraz utrata środka przewozowego powinny być udowodnione zaświadczeniem właściwego organu administracyjnego lub instytucji ubezpieczeń państwa, na którego obszarze nastąpił wypadek lub utrata środka przewozowego.

§ 56. 1. W razie utraty dokumentu odprawy celnej warunkowej przed powrotnym przywozem środka przewozowego na polski obszar celny, stosuje się odpowiednio przepis § 53 ust. 2 pkt 1.

2. Na wniosek strony urząd celny wydaje zaświadczenie stwierdzające, że środek przewozowy znajduje się na polskim obszarze, jeżeli jest ono potrzebne w celu przedstawienia władzom obcego państwa. Zaświadczenie wydaje się po dokonaniu oględzin środka przewozowego.

§ 57. 1. Odprawa celna warunkowa statków powietrznych, morskich i żeglugi śródlądowej oraz pojazdów kolejowych utrzymujących komunikację z zagranicą, a także pojazdów drogowych należących do krajowych i zagranicznych przewoźników, nie wymaga odrębnego zezwolenia; odprawa ta polega na kontroli celnej ich przyjazdu lub wyjazdu za granicę oraz w miarę potrzeby na prowadzeniu odpowiedniej dokumentacji przyjazdu i wyjazdu, ustalonej przez Główny Urząd Cel. Zabezpieczenia należności celnych w tym wypadku nie wymaga się.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy awionetek i szybowców oraz jachtów i łodzi sportowych, również motorowych.

§ 58. 1. Środki przewozowe używane przez organy administracji celnej lub organy kontroli granicznej zarówno polskie, jak i państw sąsiadujących podlegają uproszczonej odprawie celnej warunkowej; przy uproszczonej odprawie celnej zgłoszenie do odprawy następuje ustnie, zabezpieczenia należności celnych nie wymaga się, a dowodu odprawy celnej nie wystawia się.

2. Główny Urząd Cel może zezwolić na dokonywanie uproszczonych odpraw celnych warunkowych wszelkich środków przewozowych służących do użytku —

odpowiednio — w kraju lub za granicą również innym użytkownikom niż organy określone w ust. 1; zezwalając na dokonywanie uproszczonej odprawy celnej warunkowej, Główny Urząd Ceł określi sposób dokumentowania odprawy.

3. Termin powrotnego wywozu lub przywozu środków przewozowych dopuszczonych do przywozu lub wywozu w trybie odprawy warunkowej uproszczonej upływa z dniem powrotnego wyjazdu za granicę lub powrotnego przyjazdu z zagranicy osoby, która zgłosiła środek przewozowy do odprawy celnej warunkowej. Główny Urząd Ceł może określić wypadki, w których termin powrotnego wywozu lub przywozu może być przedłużony.

§ 59. Do uiszczenia wymagalnych należności celnych nie zabezpieczonych wzywa się osobę, która zgłosiła środek przewozowy do odprawy celnej warunkowej.

Rozdział 10

Odprawa celna przekazowa.

§ 60. 1. Odprawie celnej przekazowej podlega towar celny:

- 1) przywieziony z zagranicy — jeżeli w urzędzie celnym granicznym, do którego towar dostarczono, nie dokonano odprawy celnej,
- 2) po dokonaniu odprawy celnej do wywozu za granicę,
- 3) przewożony tranzytem przez polski obszar celny.

2. Odprawa celna przekazowa następuje na wniosek strony lub z urzędu; przepisy § 26—28 stosuje się odpowiednio.

3. Zgłoszenie do odprawy celnej przekazowej powinno zawierać wskazanie ilości, rodzaju i w miarę możliwości określenie krajowej wartości towaru oraz określenie dokumentów dołączonych do zgłoszenia.

4. Urząd celny graniczny może odmówić dokonania odprawy celnej przekazowej towaru przywiezionego z zagranicy, jeżeli dokonanie odprawy celnej ostatecznej, warunkowej lub złożenia towaru na skład uzna za celowe.

5. Przepisy § 61—68 stosuje się odpowiednio do przekazania towarów przewożonych przez jednostki organizacyjne własnymi środkami transportu.

§ 61. 1. Towar celny może być przekazany do miejscowości będącej siedzibą urzędu celnego odbiorczego, a do innej miejscowości — tylko w wypadkach określonych przez Główny Urząd Ceł.

2. Towar celny przekazuje się za listem przekazowym lub innym dokumentem określonym przez Główny Urząd Ceł, zwanymi dalej dokumentami przekazowymi.

3. Towar celny przywieziony z zagranicy, przekazany dla dokonania odprawy celnej ostatecznej, warunkowej lub złożenia towaru na skład, powinien być zgłoszony do tej odprawy w terminach określonych w § 28, licząc od dnia dostarczenia towaru do urzędu celnego odbiorczego. W razie konieczności powtórnego przekazania towaru celnego, bieg terminów określonych w § 28 ulega przerwaniu.

4. Dokument przekazowy wypełnia, z zastrzeżeniem § 69 ust. 4, przewoźnik, zarząd portu, magazynu lub prowadzący skład celny, chyba że w ich imieniu działa spedytor.

§ 62. Po przyjęciu zgłoszenia funkcjonariusz celny dokonuje oględzin zewnętrznych towaru zgłoszonego do odprawy celnej przekazowej i porównuje go z danymi określonymi w dokumencie przekazowym, a w szczególnych wypadkach może przeprowadzić rewizję celną; po stwierdzeniu zgodności przesyłki z danymi określonymi w dokumencie przekazowym nakłada na przekazywany towar lub na środek przewozowy zamknięcie celne, chyba że wykorzystuje zamknięcia celne określone w § 5 ust. 1 pkt 2. W razie niemożności nałożenia lub wykorzystania zamknięć celnych, towar opisuje się dokładnie w dokumencie przekazowym lub w inny sposób zapewnia się ustalenie jego tożsamości.

§ 63. Po dokonaniu czynności określonych w § 62 urząd celny nadawczy wręcza dokument przekazowy przewoźcemu towar, który z chwilą jego przyjęcia obowiązany jest dostarczyć towar w całości i w przepisany terminie do urzędu celnego odbiorczego.

§ 64. 1. Przekazane towary powinny być dostarczone do urzędu celnego wskazanego w dokumencie przekazowym w następujących terminach:

- 1) przesyłki lotnicze, jak również towary przywożone przez osoby przekraczające granicę państwową — w ciągu 7 dni,
- 2) przesyłki samochodowe — w ciągu 14 dni,
- 3) przesyłki kolejowe — w ciągu 14 dni, z tym że bagażowe i ekspresowe — w ciągu 7 dni,
- 4) przesyłki przewożone statkami morskimi lub rzecznyymi — w ciągu 14 dni.

2. W uzasadnionych wypadkach urząd celny może uznać opóźnienie dostarczenia przesyłek określonych w ust. 1 za usprawiedliwione, jeżeli opóźnienie nie przekroczyło 14 dni.

§ 65. Przewoźnik może dokonać zmiany lub naprawy opakowania ładunku albo wyładowania lub przeładowania przewożonego towaru podczas jego przewozu tylko pod dozorem celnym lub w obecności funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, chyba że prace te nie powodują naruszenia zamknięć celnych. W razie naruszenia zamknięć celnych przewoźnik z udziałem funkcjonariusza celnego lub funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej sporządza odpowiedni protokół, którego kopię doręcza urzędowi celnemu odbiorczemu z dokumentem przekazowym.

§ 66. Równocześnie z dostarczeniem przekazywanego towaru doręcza się urzędowi celnemu odbiorczemu dokument przekazowy oraz dokumenty przewozowe do wglądu.

§ 67. 1. Urząd celny odbiorczy dokonuje czynności określonych w § 19 i o dokonanym odbiorze przekazanego towaru powiadamia urząd celny nadawczy.

2. Główny Urząd Ceł może określić wypadki, w których potwierdzenie odbioru towaru nie będzie wymagane.

§ 68. 1. W razie naruszenia przy przekazywaniu towarów, na których ciążyą należności celne przywozowe, obowiązków określonych w § 63, przewoźnik ponosi od-

powiedzialność za należności celne ciężące na tym towarze; przepisy § 43 ust. 2 pkt 2 i ust. 4 stosuje się odpowiednio, z tym że obowiązek uiszczenia kwoty równej 50% krajowej wartości towaru i kary za zwłokę nie dotyczy towarów, które zaginęły w czasie przewozu. Przewoźnik nie odpowiada za uszczuplenie należności celnych spowodowane naturalnymi ubytkami towarów.

2. Należności celne, których uprzednio nie wymierzono, ustala się przy uwzględnieniu odbiorcy, rodzaju i ilości towarów wskazanych w dokumentach przewozowych. Jeżeli z dokumentów nie można tych danych dokładnie ustalić, korzysta się w miarę możliwości z innych dowodów, a jeżeli to również okaże się niemożliwe, należności celne wymierza się w wysokości 40% krajowej wartości towaru, przy czym jego wartość ustala urząd celny; w razie gdy na przywóz wymagane jest pozwolenie, stosuje się przepis art. 38 ust. 2 pkt 2.

3. Przewoźnik obowiązany jest uiścić należności celne w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia zawiadomienia o dokonaniu wymiaru.

4. Uznanie za niebyłą odprawy celnej towarów przeznaczonych do wywozu za granicę i w tym celu przekazanych, lecz nie dostarczonych do urzędu celnego odbiorczego, może nastąpić tylko w razie ustalenia, iż wymieniony towar nie został za granicę wywieziony.

§ 69. 1. Przekazanie towaru za pośrednictwem osoby innej niż przewoźnik może nastąpić na wniosek osoby uprawnionej do rozporządzenia towarem; wniosek może być złożony także ustnie.

2. W wypadku określonym w ust. 1 urząd celny nadawczy poddaje przekazywany towar oględzinom zewnętrznym i rewizji celnej, po czym ustala wysokość ciężących na towarze należności celnych i podaje ją w dokumencie przekazowym.

3. Należności celne podlegają zabezpieczeniu w gotówce; przepis § 41 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Dokument przekazowy wypełnia urząd celny nadawczy.

5. Przepisy § 43 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio, z tym że obowiązek uiszczenia kwoty równej 50% krajowej wartości towaru i kary za zwłokę nie dotyczy towarów, które zaginęły w czasie przewozu.

§ 70. Główny Urząd Celny może wprowadzić uproszczony sposób dokonania odprawy celnej przekazowej zwłaszcza towarów przewożonych przez polski obszar celny, towarów przewożonych w przesyłkach całowagonowych, towarów przekazywanych między urzędami celnymi lub ich komórkami organizacyjnymi, jak również towarów celnych przekazywanych pod konwojem funkcjonariusza celnego.

Rozdział 11

Odprawa celna — złożenie towaru na skład.

§ 71. Do towarów przeznaczonych do złożenia w składzie celnym stosuje się odpowiednio przepis § 31.

§ 72. 1. Po zakończeniu rewizji celnej towaru urząd celny wystawia dowód odprawy celnej złożenia towaru na skład.

2. Dowód odprawy celnej złożenia towaru na skład powinien zawierać dane określone w § 32 ust. 2 pkt 1—4 i 8—10 oraz rozstrzygnięcie co do dopuszczenia towaru na skład, a w razie potrzeby zastrzeżenia, pod jakimi towar dopuszczono do złożenia w składzie.

§ 73. 1. Towary złożone w składzie mogą podlegać:

1) odprawie celnej:

- a) ostatecznej,
- b) warunkowej,
- c) przekazowej,

2) powrotnemu wywozowi towarów poza obrotem warunkowym.

2. Dokonanie czynności określonych w ust. 1 wymaga ponownego zgłoszenia towaru do odprawy celnej; przepisy § 29 i § 30 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 12

Powrotny przywóz i powrotny wywóz poza obrotem warunkowym.

§ 74. 1. Na powrotny wywóz towaru za granicę oraz powrotny przywóz towaru z zagranicy wymagane jest zezwolenie urzędu celnego. W razie wydania zezwolenia nie wymaga się należności celnych oraz pozwolenia określonego w art. 11.

2. Wniosek o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, w handlowym obrocie towarowym z zagranicą powinien zawierać:

- 1) nazwę urzędu celnego, który dokonał odprawy pierwotnej, numer zgłoszenia celnego, według którego dokonano tej odprawy, oraz datę jej dokonania,
- 2) numer i datę pozwolenia, określenie osoby, dla której pozwolenie wystawiono, oraz termin jego ważności,
- 3) przyczynę zwrotu towaru,
- 4) nazwę, rodzaj, ilość oraz wartość towaru w złotych,
- 5) nazwę kraju, do którego lub z którego towar jest zwracany,
- 6) określenie organu założycielskiego producenta towaru — w powrotnym przywozie oraz określenie organu założycielskiego odbiorcy towaru — w powrotnym wywozie,
- 7) w razie powrotnego przywozu — symbol Systematycznego wykazu wyrobów według nomenklatury towarowej handlu zagranicznego oraz nazwę producenta towaru, a w wypadku powrotnego wywozu towaru, od którego pobrano cło — wysokość cła, pozycję taryfy celnej oraz stawkę celną,
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby składającej wniosek.

§ 75. 1. Urząd celny zezwala na powrotny wywóz towaru złożonego w składzie celnym.

2. W wypadkach innych niż określone w ust. 1 urząd celny może zezwolić na powrotny wywóz towaru przywiezionego z zagranicy przed dopuszczeniem towaru do obrotu na polskim obszarze celnym, a w razie dopuszczenia — jeżeli tożsamość towaru nie budzi wątpliwości.

- 1) w handlowym obrocie towarowym z zagranicą — w ciągu 2 lat,
 - 2) w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą — w ciągu 1 roku
- od dnia dokonania odprawy celnej przywózowej.

3. Na wniosek PPTT urząd celny, który dokonał odprawy celnej przywózowej, zezwala na powrotny wywóz przesyłki pocztowej przywiezionej z zagranicy, jeżeli stosownie do międzynarodowych umów pocztowych przesyłka ta podlega zwróceniu nadawcy.

§ 76. Na powrotny przywóz towaru wywiezionego za granicę urząd celny może zezwolić przed wejściem tego towaru do obrotu za granicą, a w razie wejścia do obrotu — jeżeli tożsamość towaru nie budzi wątpliwości:

- 1) w handlowym obrocie towarowym z zagranicą — w ciągu 2 lat,
- 2) w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą — w ciągu 1 roku

od dnia dokonania odprawy celnej wywózowej. Przepis § 75 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 77. 1. Odprawy celnej w powrotnym wywozie lub przywozie dokonuje się według zasad przewidzianych dla odprawy ostatecznej. Strona powinna dołączyć do zgłoszenia dowód odprawy pierwotnej.

2. W ruchu osobowym urząd celny może dokonać odprawy w powrotnym przywozie lub wywozie na ustny wniosek osoby przekraczającej granicę i bez przedstawienia dokumentu odprawy pierwotnej, jeżeli w inny sposób można ustalić, że towar został przez nią wywieziony lub przywieziony.

3. W razie dokonania odprawy celnej w powrotnym wywozie lub przywozie, uznaje się odprawę pierwotną za niebyłą. Na wniosek strony zwraca się jej pobrane uprzednio należności celne, z wyjątkiem kary za zwłokę; w razie powrotnego wywozu towarów, które były dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym, z pobranych należności celnych zwraca się:

- 1) 100%, jeżeli powrotny wywóz nastąpił w okresie do 6 miesięcy od dnia dokonania odprawy celnej ostatecznej,
- 2) 75%, jeżeli powrotny wywóz nastąpił w okresie 6—12 miesięcy od dnia dokonania odprawy celnej ostatecznej,
- 3) 50%, jeżeli powrotny wywóz nastąpił w okresie 12—24 miesięcy od dnia dokonania odprawy celnej ostatecznej,
- 4) 25%, jeżeli powrotny wywóz nastąpił w okresie 24—36 miesięcy od dnia dokonania odprawy celnej ostatecznej.

4. Jeżeli powrotny wywóz towaru następuje po okresie dłuższym niż 36 miesięcy, nie dokonuje się zwrotu należności celnych.

§ 78. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie urząd celny może zezwolić na powrotny przywóz lub powrotny wywóz po upływie terminów określonych w § 75 ust. 2 i § 76.

Rozdział 13

Depozyty.

§ 79. 1. W depozycie urzędu celnego przechowuje się towary w wypadku:

- 1) określonym w § 35, jeżeli natychmiastowy zwrot towaru za granicę lub do kraju z przejścia granicznego jest utrudniony albo nie nastąpiło złożenie towaru w magazynie celnym na przejściu granicznym,
- 2) gdy osoba przekraczająca granicę, uiszczając należności celne, zapowiada wniesienie środka odwoławczego od ich wymiaru i w związku z tym towaru nie podejmuje,
- 3) zajęcia na podstawie art. 13,
- 4) zajęcia towaru na zabezpieczenie należności celnych,
- 5) przewidzianym odrębnymi przepisami.

2. Urząd celny może odmówić przyjęcia do depozytu w wypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 2, jeżeli nie ma warunków do przechowywania towaru; w tym wypadku nie stosuje się przepisu § 33 do towarów określonych w ust. 1 pkt 2.

§ 80. 1. Na towar przyjęty do depozytu urząd celny wydaje pokwitowanie.

2. Pokwitowanie powinno zawierać określenie osoby uprawnionej do odbioru towaru, rodzaju, ilości, krajowej wartości towaru w złotych oraz pouczenie o skutkach niepodjęcia towaru w wyznaczonym terminie; gdy osoba uprawniona wartości nie określiła lub gdy zadeklarowana przez nią wartość zdaniem urzędu celnego znacznie odbiega od wartości rzeczywistej, wartość ustala urząd celny.

3. W wypadkach określonych w § 79 ust. 1 pkt 3 pokwitowanie powinno zawierać określenie osoby, której zajęto towar, rodzaju i ilości towaru oraz wskazanie podstawy prawnej zajęcia.

§ 81. 1. Termin przechowywania towaru w depozycie wynosi:

- 1) w odniesieniu do towarów określonych w § 79 ust. 1 pkt 1 i 2 — 2 miesiące od dnia złożenia do depozytu w wypadku określonym w § 79 ust. 1 pkt 1, a w wypadku określonym w § 79 ust. 1 pkt 2 — od dnia, w którym decyzja wydana wskutek odwołania stała się ostateczna,
- 2) w odniesieniu do towarów określonych w § 79 ust. 1 pkt 3 — do dnia wykonania decyzji,
- 3) w odniesieniu do towarów określonych w § 79 ust. 1 pkt 4 i 5 — zgodnie z ustaleniami w odrębnych przepisach, a gdy przepisy te ustaleń takich nie zawierają, stosuje się przepis pkt 1.

2. W wypadkach szczególnych urząd celny może wyznaczyć odpowiednio krótszy termin przechowywania. Na wniosek strony terminy określone w ust. 1 pkt 1 i 3 mogą być przedłużone do 6 miesięcy.

§ 82. 1. Za przechowanie towaru, z wyjątkiem walut polskich i obcych, pobiera się opłatę w wysokości 5% jego wartości, jednak nie mniej niż 100 zł i nie więcej

niż 15.000 zł miesięcznie, chyba że ze względu na rodzaj przedmiotu urząd celny oddał go na przechowanie innej osobie, a związane z tym wydatki przekraczają powyższą kwotę. W takim wypadku pobiera się opłatę w wysokości poniesionych kosztów przechowania. Miesiąc rozpoczęty liczy się za cały.

2. Opłatę za przechowanie pobiera się od dnia przyjęcia towaru do depozytu do dnia jego podjęcia lub sprzedaży.

3. Opłaty za przechowanie nie pobiera się:

- 1) w razie gdy zaskarżona decyzja dotycząca wymiaru cła od towaru zdeponowanego została uchylona,
- 2) w wypadkach określonych w § 79 ust. 1 pkt 3.

4. W wypadkach szczególnie uzasadnionych urząd celny może zwolnić od opłaty za przechowanie w całości lub w części.

§ 83. Za utratę lub uszkodzenie przechowanego towaru urząd celny ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych.

Rozdział 14

Opłaty za czynności organów administracji celnej.

§ 84. 1. Wprowadza się opłaty za następujące czynności organów administracji celnej, wykonywane na wniosek strony:

- 1) pełnienie stałego dozoru celnego,
- 2) sporządzenie dokumentu przekazowego,
- 3) przyjęcie zgłoszenia towarów do odprawy celnej po upływie terminów określonych w § 28 ust. 1,
- 4) wykonanie czynności poza miejscem urzędowania lub czasem pracy,
- 5) dokonanie czynności urzędowych dla skorygowania dokumentów odprawy celnej, gdy do wystawienia tych dokumentów doszło w wyniku wadliwego zgłoszenia,
- 6) sporządzenie przez funkcjonariusza celnego protokołu, o którym mowa w § 19 ust. 2.

2. Miejscem urzędowania jest miejsce odpraw celnych określone w § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 w miejscowości stanowiącej siedzibę urzędu celnego lub jego komórki organizacyjnej oraz miejsce odpraw celnych określone w § 4 ust. 1 pkt 4.

3. Opłatę ustala się za czynności określone:

- 1) w ust. 1 pkt 1 i 4 — w wysokości 300 zł za każdą godzinę czynności funkcjonariusza celnego; godzinę rozpoczętą liczy się za całą,
- 2) w ust. 1 pkt 2 — w wysokości 500 zł,
- 3) w ust. 1 pkt 3 — w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki ponad terminy określone w § 28 ust. 1, nie więcej jednak niż 15.000 zł,
- 4) w ust. 1 pkt 5 i 6 — w wysokości 1.000 zł.

4. Opłatę określoną w ust. 3 pkt 1 pobiera się za czas rzeczywistego wykonywania czynności, czas niezbędny na dojazdy oraz czas opóźnienia lub przerwy w ich wykonywaniu, spowodowanych przez stronę nawet bez jej winy.

5. W wypadkach zasługujących na uwzględnienie urząd celny może w części lub w całości zwolnić stronę od opłat wymienionych w ust. 1.

Rozdział 15

Odraczanie terminu uiszczenia, rozkładanie na raty, umarzanie należności celnych.

§ 85. 1. Urząd celny może odroczyć termin uiszczenia należności celnych o 30 dni.

2. Jednostkom uprawnionym do prowadzenia działalności w zakresie handlu zagranicznego Główny Urząd Celny może zezwolić na podejmowanie towarów w miarę dokonywania odpraw celnych i na łączne uiszczenie cła od towarów przywożonych z zagranicy w terminie 45 dni od dnia dokonania odprawy celnej; termin ten może być przedłużony do 6 miesięcy.

3. Działającym za stronę publicznym przedsiębiorstwem przewozowym lub spedycyjnym Główny Urząd Celny może zezwolić na podejmowanie towarów w miarę dokonywania odpraw celnych w niehandlowym obrocie towarowym z zagranicą i na łączne uiszczenie do 30 dnia każdego miesiąca należności celnych wyliczonych w dowodach odpraw celnych wystawionych w miesiącu poprzednim.

4. W uzasadnionych wypadkach, gdy wysokość cła od towaru przywiezionego ze sobą przez osobę zamieszkałą w kraju nie jest wyższa od 20.000 złotych, urząd celny może dopuścić towar do obrotu na polskim obszarze celnym z zastrzeżeniem uiszczenia cła w ciągu 14 dni od podjęcia towaru.

5. W braku innego zastrzeżenia w rozstrzygnięciu o odroczeniu terminu uiszczenia należności celnych, nie pobiera się odsetek od tych należności za okres od daty rozstrzygnięcia do terminu zapłaty w nim wskazanego.

§ 86. 1. Urząd celny, na wniosek dłużnika, może rozłożyć należności celne na raty:

- 1) w wypadku gdy ich wymiaru dokonano po wydaniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub po wywiezieniu za granicę — na czas nie przekraczający 5 lat od dnia, w którym decyzja dotycząca obowiązku uiszczenia stała się ostateczna,
- 2) w innych wypadkach — na czas nie dłuższy niż 2 lata.

2. Od należności celnych, które rozłożono na raty, nie pobiera się odsetek za zwłokę za okres od wydania decyzji do upływu terminów zapłaty określonych w decyzji.

3. Jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie albo w pełnej wysokości rat ustalonych w decyzji, pozostałe do spłaty należności celne stają się natychmiast wymagalne wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w tym również z odsetkami, o których mowa w ust. 2.

4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do należności celnych, do których uiszczenia są zobowiązane:

- 1) Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna,
- 2) osoba mająca stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą.

§ 87. 1. Należności celne mogą być umorzone w całości lub w części, jeżeli:

- 1) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by dochodzić należności,
- 2) w wyniku egzekucji z majątku dłużnika lub jego wynagrodzenia za pracę albo z innych dochodów dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byłiby pozbawieni niezbędnych środków utrzymania,
- 3) jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tych należności celnych nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,
- 4) należności nie przekraczają 5.000 zł, a ich ściągnięcie byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami lub niewspółmiernymi kosztami,
- 5) dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów albo pozostawił przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 50.000 zł.

2. Umorzenie należności celnych pociąga za sobą umorzenie odsetek za zwłokę. Jeżeli umorzenie dotyczy części należności celnych, w odpowiednim stosunku do tych należności celnych podlegają umorzeniu odsetki.

3. Jeżeli decyzja o umorzeniu dotyczy tylko części należności celnych, w decyzji należy określić termin zapłaty pozostałej części należności. Jeżeli dłużnik nie dotrzymał terminu zapłaty, decyzja o umorzeniu może być w całości cofnięta.

4. Decyzje w sprawie umorzenia należności celnych wydają:

- 1) urząd celny — jeżeli kwota należności nie przekracza 50.000 zł,
- 2) Główny Urząd Ceł — jeżeli kwota należności przekracza 50.000 zł.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio przy odpisywaniu przedawnionych należności celnych.

6. Przepisów ust. 1—4 nie stosuje się do należności celnych, do których uiszczenia są zobowiązane Skarb Państwa lub inna państwowa osoba prawna.

§ 88. Nie pobiera się odsetek od należności celnych nie uiszczonych w terminie, jeżeli:

- 1) odsetki należne od jednostek gospodarki społecznej nie przekraczają 200 zł,
- 2) odsetki należne od pozostałych osób nie przekraczają 50 zł.

Rozdział 16

Przepisy końcowe.

§ 89. Główny Urząd Ceł udziela wytycznych w sprawie stosowania przepisów rozporządzenia i określa:

- 1) porządek wykonywania przez urzędy celne czynności w zakresie kontroli celnej i postępowania celnego, z uwzględnieniem odmian odpraw celnych poszczególnych rodzajów,
- 2) wzory zamknięć celnych,
- 3) wypadki i sposób prowadzenia przez urzędy celne ewidencji przewożonych towarów, ewidencji towarów dostarczonych do urzędów celnych, odprawionych warunkowo, przekazanych oraz przyjmowanych do depozytu,
- 4) wzory rejestrów ksiąg i innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania kontroli celnej i postępowania celnego,
- 5) sposób i termin przechowywania dokumentów dotyczących kontroli celnej i postępowania celnego.

§ 90. Traci moc rozporządzenie Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej z dnia 25 czerwca 1975 r. w sprawie kontroli celnej i postępowania celnego (Dz. U. Nr 22, poz. 123 i z 1979 r. Nr 9, poz. 55).

§ 91. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Handlu Zagranicznego: T. Nestorowicz